

PHẦN I: ĐỌC – HIỂU (4 điểm): Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi

BÀI HỌC TUỔI THƠ

Thằng con tôi 11 tuổi, học lớp sáu. Qua mùa thi chuyển cấp, nhân một buổi chiều cho con đi chơi mát, nó kể... Đang hỏi nó về chuyện thi cử, nó chợt hỏi lại tôi:

- Ba! Có bao giờ thấy có một bài văn nào điểm 0 không ba? Con số 0 cô cho bị bằng quả trứng gà. Không phải cho bên lẻ, mà một vòng tròn giữa trang giấy. Thiệt đó ba. Chuyện ngay trong lớp của con, chứ không phải con nghe kể đâu.

Tôi chưa kịp hỏi, nó tiếp:

- Còn thua ba nữa đó, ba. Ít nhất ba cũng được nửa điểm. Còn thằng bạn của con, con số 0 bị như quả trứng.

Thằng con tôi ngửa mặt cười, có lẽ nó thấy thú vị vì thời học trò của ba nó ít nhất cũng hơn được một đũa.

[...]

Tôi hỏi con tôi:

- Bài văn cô cho khó lắm hay sao mà bạn con bị 0 điểm.
- Bài văn cô cho là “Trò hãy tả buổi làm việc ban đêm của bố”.
- Con được mấy điểm?
- Con được sáu điểm.
- Con tả ba như thế nào?
- Thì ba làm việc làm sao thì con tả vậy.
- Mấy đũa khác, bạn của con?

Thằng con tôi như chợt nhớ, nó liền thoáng:

- A, có một thằng ba nó không hề làm việc ban đêm mà nó cũng được sáu điểm đó ba.

- Đêm ba nó làm gì?
- Nó nói, đêm ba nó toàn đi nhậu.
- Nó tả ba nó đi nhậu à?
- Dạ không phải. Ba nó làm việc ban ngày nhưng khi nó tả thì nó tả ba nó làm việc ban đêm, ba hiểu chưa?
- Còn thằng bạn bị 0 điểm, nó tả như thế nào?
- Nó không tả không viết gì hết, nó nộp giấy trắng cho cô.
- Sao vậy?

Hôm trả lại bài cho lớp, cô gọi nó lên, cô giận lắm, ba. Cô hét: "Sao trò không làm bài". Nó cúi đầu làm thinh. Cô lại hét to hơn: "Hà?". Nó cũng làm thinh. Tụi con ngồi dưới, đũa nào cũng run.

- Nó là học trò loại "cá biệt" à?
- Không phải đâu ba, học trò tiên tiến đó ba.
- Sao nữa? Nó trả lời cô giáo như thế nào?

Nó cứ làm thinh. Tức quá, cô mới quát cây thước xuống bàn cái chát: "Sao trò không làm bài?" Tới lúc đó nó mới nói: "Thưa cô, con không có ba". Nghe nó nói, hai con mắt của cô con mở tròn. Cô đứng sững như trời trồng vậy ba!

Tôi bỗng nhập vai là cô giáo. Tôi thấy mình ngã quỵ xuống trước đũa học trò không có ba.

Sau đó cô và cả lớp mới được biết, em mồ côi cha khi vừa mới lọt lòng mẹ. Ba em hy sinh trên chiến trường biên giới. Từ ấy, má em ở vậy, tần tảo nuôi con...

Có người hỏi em: “Sao mày không tả ba của đứa khác”. Em không đáp, cúi đầu, hai giọt nước mắt chảy dài xuống đôi má.

Chuyện của đứa học trò bị bài văn 0 điểm đã để lại trong tôi một nỗi đau. Em bị 0 điểm, nhưng với tôi, người viết văn là một bài học, bài học trung thực. Sáng tạo không đồng nghĩa với bịa đặt.

Giữa những dòng chữ bịa đặt và trang giấy trắng, tôi xin để trang giấy trắng trung thực trên bàn viết.

(Mùa thu, 1990 - Nguyễn Quang Sáng)

Câu 1. (0,5 điểm) Cho biết thể loại và các phương thức biểu đạt của ngữ liệu trên?

Câu 2. (1,0 điểm) Tại sao nhân vật “tôi” lại cảm thấy câu chuyện của đứa học trò bị điểm 0 khiến mình đau lòng? Từ đó, em có nhận xét gì về nhân vật “tôi” ở trong truyện?

Câu 3. (1,5 điểm). Chỉ ra và gọi tên thành phần biệt lập có trong câu văn in đậm. Theo em, tác dụng của thành phần biệt lập ấy là gì?

Câu 4. (1,0 điểm) Thông điệp ý nghĩa nhất với em qua truyện ngắn này là gì?

PHẦN II: VIẾT (6.0 ĐIỂM)

Câu 1. (2,0 điểm) “*Giữa những dòng chữ bịa đặt và trang giấy trắng, tôi xin để trang giấy trắng trung thực trên bàn viết.*” Bằng trải nghiệm thực tế, em hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ của mình về vai trò của lòng trung thực trong cuộc sống.

Câu 2. (4,0 điểm) Em hãy viết bài văn (khoảng 400 chữ) phân tích một tác phẩm truyện mình yêu thích.

Chúc các con làm bài tốt!